

MATKA TEREZA
VŠE ZAČÍNÁ
MODLITBOU

MEDITACE O DUCHOVNÍM ŽIVOTĚ
PRO LIDI VŠECH VYZNÁNÍ

MATKA TEREZA

VŠE ZAČÍNÁ MODLITBOU

*Meditace o duchovním životě
pro lidi všech vyznání*

Copyright © 2009 by Anthony Stern
All rights reserved.

*Všetchna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Překlad © Lenka Lichtenberg, 2018
Obálka © Jiří Miňovský – ARBE, 2018
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2018

ISBN 978-80-7642-321-3 (pdf)

MATKA TEREZA

VŠE ZAČÍNÁ MODLITBOU

*Meditace o duchovním životě
pro lidi všech vyznání*

Přeložila: Lenka Lichtenberg

Kázání Jeho Svatosti papeže Františka

Mše svatá a svatořečení blahoslavené

Matky Terezy z Kalkaty

Svatopetrské náměstí v Římě, 4. září 2016

„Neboť pozná vůbec člověk Boží záměry a dovede si představit, co je vůle Hospodina?“ (*Mdr 9:13*). Otázka z *Knihy moudrosti*, kterou jsme právě vyslechli, nám připomíná, že život je tajemstvím a my k jeho pochopení nemáme klíč. V dějinách vždy vystupují dvě postavy: Bůh a člověk. Naším úkolem je naslouchat Božímu volání a naplňovat jeho vůli. Abychom mohli naplňovat jeho vůli, musíme se sami sebe ptát: „Co si Bůh přeje, abych v životě vykonal?“

Odpověď najdeme v téže kapitole *Knihy moudrosti*: „Jen tak se lidé na zemi dostali na správnou cestu a naučili se tomu, co se ti líbí“ (*Mdr 9:18*). Abychom si byli jisti, čeho si od nás Bůh žádá, musíme se sami sebe ptát a pochopit, co si Bůh přeje. Proroci často hovořili o tom, co Boha těší. Jejich poselství je nádherně vyjádřené v následujících slovech: „Chci milosrdenství, ne obět“ (*Oze 6:6, Mat 9:13*). Boha těší jakýkoliv čin milosrdenství, neboť skrze pomoc našim bratrům a sestrám poznáváme tvář Boha, kterého nikdy nikdo neviděl (viz *Jan 1:18*). Pokaždé když se věnujeme potřebám našich bratrů a sester, dáváme Ježíši najíst a napít. Oblékáme Božího Syna, pomáháme mu a navštěvujeme ho (viz *Mat 25:40*).

Měli bychom to, k čemu se zavazujeme v modlitbách a k čemu se vyznáváme ve své víře, převést do skutečných činů. Dobročinnost je naprosto nenahraditelná: ti, kteří slouží druhým, třeba si to neuvědomují, jsou ti, kdož milují Boha (viz *Jan 3:16, Iz 2:14–18*). Křesťanský život však nespočívá pouze v poskytování pomocné ruky potřebným. Je to sice krásný projev lidské solidarity, ale bezprostřední

pomoc není účinná, pokud jí chybí kořeny. *Poslání*, které nám Bůh ukládá, od nás všech vyžaduje, abychom jakožto následovníci Krista zasvětili svůj život jeho službě a aby naše láska rostla každým dnem.

V evangeliu se píše: „Šly s ním [s Ježíšem] veliké zástupy“ (*Lk* 14:25). Dnes jsou těmi „velikými zástupy“ ony spousty dobrovolníků, kteří se sešli na oslavu dobročinnosti. Vy jste těmi zástupy, které následují svého Pána a ztělesňují opravdovou lásku ke každému člověku. Zopakuji vám slova apoštola Pavla: „Tvá láska mi přinesla velikou radost a povzbuzení, protože jsi potěšil srdce věřících, bratře“ (*Fm* 1:7). Kolik srdcí již potěšili dobrovolníci! Kolika lidem již podali ruce, kolik slz setřeli z tváří, kolik lásky se skrývá v jejich pokorné a nesobecké pomoci! Jejich neocenitelná pomoc propůjčuje hlas víře a vyjadřuje milosrdenství našeho Otce, který nás přivádí k těm, již nás potřebují.

Následování Krista není jednoduchý úkol, ale naplňuje nás radostí. Rozpoznat Pána Boha mezi nejchudšími z nejchudších a zasvětit svůj život jejich pomoci od nás vyžaduje určitou

odvahu a smělost. Dobrovolníci, kteří z lásky k Ježíšovi pomáhají chudým a potřebným, neočekávají poděkování ani nic na oplátku. Všeho toho se vzdali, protože objevili skutečnou lásku. Můj Pán za mnou přišel a sestoupil na moji úroveň ve chvíli, kdy jsem to potřeboval, tak i já mu vycházím vstříc, ponižuji se před těmi, kteří ztratili víru nebo žijí, jako kdyby Bůh neexistoval, před mladými lidmi, kteří nemají žádné hodnoty či ideály, před rodinami v krizové situaci, před nemocnými a vězněnými, před utečenci a imigranty, před slabými a bezbrannými na těle i na duchu, před opuštěnými dětmi a před starými osamělými lidmi. Kdykoliv se na nás někdo obrátí a požádá o pomoc, aby se mohl znovu postavit na nohy, měli bychom tu být my a církev, která představuje a nabízí naději. Toto je naším úkolem.

Matka Tereza celý svůj život štědře rozdávala Boží milost, pomáhala každému s otevřenou náručí a bránila lidský život, život nenarozených, opuštěných a zavržených. Chránila život s neutuchající oddaností. Často připomínala, že „nenarození jsou těmi nejslabšími, nejmenšími a nejzranitelnějšími ze všech“.

Klaněla se těm, již byli odhozeni, ponecháni někde u cesty, spatřovala v nich Bohem darovanou důstojnost. Promluvila před mocnými tohoto světa, aby si uvědomili vinu za zločin chudoby, kterou vytvořili. Soucit byl pro Matku Terezu „solí“, jež dodávala chuť její práci, byla „světlem“, které prostupovalo temnotou těch, jimž už kvůli bídě a utrpení došly slzy.

Její práce na předměstích a v existenciálních lokalitách dodnes zůstává výmluvnou připomínkou blízkosti Boha těm nejchudším z nejchudších. Nyní tuto symbolickou představitelku ženství a svatého života přenechávám celému světu dobrovolníků: nechť je vám vzorem svatosti! Nechť nám tato neúnavná šířitelka soucitu pomůže pochopit, že jediným kritériem naší práce je nezištná láska prostá jakékoliv ideologie a závazků, láska ke každému bez ohledu na jazyk, kulturu, rasu či náboženství. Matka Tereza s oblibou říkala: „I když neumím jejich jazyk, umím se usmívat.“ Uchovejte si její úsměv ve svém srdci a předávejte ho dál těm, které potkáte na své cestě životem, především trpícím. Otevřete tím

prostor pro radost a naději mnoha bratrům
a sestrám, kteří jsou v tísní a kteří potřebují
vaše porozumění a láskyplnou náruč.

PŘEDMLUVA

Anthony Stern, M.D.

Žena, kterou všichni známe pod jménem Matka Tereza, byla věřící katoličkou hluboce oddanou Ježíšovi. Svou neutuchající oddanost projevovala mnoha způsoby, ale proslavila se zejména prací pro chudé a nemocné. Méně známou stránkou její osobnosti byla hluboká úcta ke všem náboženstvím a toužebné přání, aby se všichni lidé přiblížili k Bohu. Svým poselstvím mířila na co největší počet duší: „Měli bychom pomáhat hinduistům, aby se stali lepšími hinduisty, muslimům, aby se stali lepšími muslimy, a katolíkům, aby byli lepšími katolíky.“ Když říkala, že „vše začíná modlitbou“, vycházela z vlastní niterné zkušenosti.

Následující sbírka úvah a komentářů Matky Terezy se ponese ve stejném duchu. Vybral jsem je a uspořádal z mnoha předchozích spisů Matky Terezy s cílem zpřístupnit její poselství jak lidem bez vnitřního směřování, tak i těm, kteří už po nějaké cestě kráčí. Pokusil jsem se tematicky vyhledávat inspirativní klenoty její moudrosti, a vytvořit tak jakýsi ekumenický úvod do života s modlitbou. A podařilo se mi nashromáždit poměrně velké množství materiálu.

Matka Tereza sice nebyla úplným zastánce univerzálního postoje k náboženství, ale otevřenost jejího přístupu nádherně vykresluje příběh, kdy jednoho bohatého člověka požádala, aby v Jemenu postavil mešitu, neboť tam muslimští bratři a sestry nemají prostor, kde by se mohli setkávat s Bohem.

Stejný postoj zaujala též k jednomu ze svých přátel a životopisců Navinu Chawlovi. Věděla, že není jen nezaujatým pozorovatelem, nýbrž ateisticky smýšlejícím hinduistou, ale nikdy ani náznakem nezpochybnila jeho víru či náboženství. Přesto mu opakovaně kladla jednu a tutéž otázku: „Už ses začal modlit?“

Připomeňme též projekt, který byl srdci Matky Terezy nejbližší: její domovy pro umírající, kde se každému člověku dostává posledních obřadů podle jeho či její vlastní tradice. Někdo zaslechl, jak umírajícímu člověku šeptala do ucha: „Pomodli se podle svého náboženství a já se pomodlím tak, jak to umím já. Budeme se modlit společně a pro Boha to bude nádherné.“ Do začátku 80. let v těchto domovech zemřelo 17 tisíc lidí. Zemřeli v klidu a míru, a proto nikdy nepochybovala, že jejich duše, ať už patřily k jakékoliv církvi či sektě, odešly rovnou do nebe.

Modlitba byla pro Matku Terezu univerzální cestou k Bohu. Její duchovní poradce a životopisec Edward Le Joly vzpomíná na situaci, které byl svědkem. Na letišti k Matce Tereze přistoupil novinář a zeptal se jí: „Máte nějaké poselství pro Američany?“ Ale ona neodpověděla „dávejte více“ nebo snad „milujte se víc navzájem“. Bez váhání řekla: „Ano, měli byste se více modlit.“

Kniha, kterou držíte v rukou, přináší v podstatě stejnou odpověď od stejného duchovního učitele v rozšířené podobě. Místo stručné

reakce uprostřed letištního shonu máte k dispozici řadu meditativních úvah, nad nimiž se můžete zamyslet v klidu vašeho domova. Je to ucelenější a propracovanější verze hlavní myšlenky a základní prosby: „Modlete se více.“

Kniha *Vše začíná modlitbou* se zabývá spíše modlitbou osobní a intimní než rituální či komunitní. Název je případný, neboť vše závisí na tom, s čím začínáme. Individuální modlitba nedokáže zastoupit duchovní spříznění, sdílení a vedení skupinového obřadu. Přesto musíme nějak začít, znovu a znovu, sami za sebe, na svém vlastním písečku. Musíme vytvořit prostor pro milost, která je nám neustále k dispozici. Naše rutinní a společné modlitby mají velký význam při čerpání duchovní energie, jen pokud jsou zažehnuty plamenem naší duše. Něžná a hluboká energie se uvolňuje působením zanícených duší.

Dorothy Huntová před vydáním své sbírky s názvem *Love: A Fruit Always in Season* nejprve Matku Terezu požádala o svolení. Matka Tereza jí odpověděla: „Udělej z toho modlitbu. Ať je tvé dílo modlitbou.“ Proto i já navrhuji, abyste tuto knihu četli podobným způsobem:

jako modlitbu. Čím vážněji a otevřeněji k ní budete přistupovat, tím více vámi její slova začnou prostupovat. Čím více do toho vložíte sami sebe, pozvolna, s prostotou a vnímavostí, tím hlouběji se vás dotknou slova a pocity v nich skryté. Čím plněji splynete během četby se svým přáním pobývat v přítomnosti Věčného, tím pravděpodobněji ve vás posvátný smysl slov probudí něco opravdového.

Matka Tereza v úvodu ke své úžasné knížce *A Simple Path* navrhuje, aby čtenáři, kteří nejsou křesťané, nahrazovali v modlitební knížce jejího řádu slovo „Ježíš“ slovem „Bůh“. Budu rád, pokud učiníte totéž i v případě této knihy a nahradíte slovo „Bůh“ čímkoliv, co považujete pro sebe za vyšší moc. Ve stejném duchu je třeba chápat též mužský rod v odkazech na Boha a tradiční genderově zabarvený slovník Matky Terezy. Neváhejte prosím tato slova nahrazovat vhodnějšími, pokud vás to uráží.

Matka Tereza se často svěchovala, že je naprosto odkázána na sílu modlitby, která ji propojuje s Bohem. Říkala, že na ni spoléhá dvacet čtyři hodin denně. A kdyby byl den delší, o to déle by čerpala Boží sílu skrze modlitbu.

Nespoléhá snad každý člověk na své duchovní cestě na modlitbu? Každé srdce po ní volá a díky ní se stává lepším...

JE TŘEBA SE MODLIT

